
DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

RICARDUS FAUCETT,

HIBERNUS,

SOCIET. HIB. MED. EDIN. SOC. EXTR. ET PRÆS. ANN.

AD DIEM 24 JUNII, HORA LOCOQUE SOLITIS.

Nec medici, nec imperatores, nec oratores, quamvis artis præcepta
perceperint, quidquam magnâ laude dignum sine usu et exercitatione
consequi possunt. CICERO.

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO.

APUD ROBERTUM ALLAN.

M, DCC, XCVII

VIRO ADMODUM ILLUSTRIS
GEORGIO JACKSON,
DE PROSPECT ARMIGERO,
MILITIÆ MAYOENSIS AQUIL. (SEU TERTIÆ)
LEGIONIS PRÆFECTO:

NEC NON

VIRO REVERENDO
CAROLO KENT,

S. P. D.

RICARDUS FAUCETT.

CONFICIENTI mihi jam, viri spectatissimi, studiorum academicorum curriculum, magnoperè lætor tandem oblatam esse occasionem, vobis gratias dignas meritasque palam persolvendi; vobis, qui me benevolentiam amicitiamque vestram prosequi haud dedignati estis. Tibi vero, illustrissime JACKSON, promptissimum illud tuum omnia humanitatis officia præstandi studium, miram tuam morum suavitatem, quæ te omnibus sub tuis auspiciis militantibus carum acceptumque reddunt, aliasque virtutes tuas eximias prædicare, nullo præconio, nedum nostro, opus est. Neque hinc tecum virum admodum reverendum, literatissimum, sermone cultissimum, pietate omnique aliam virtute privato in vitæ consortio apprimè spectandum, tibi ipsi dilectum, mihi que amicissimum, compellere pigebit. Vos igitur, viri præstantissimi, oro obsecroque, hæc studiorum meorum primitias, summæ observantiæ gratissimique animi testimonium, benigno vultu accipite.

Prosperè vivatis diu floreatis:

RUDE at the first, the winter shocks you less
By long acquaintance : Study then your sky,
Form to its manners your obsequious frame,
And learn to suffer what you cannot shun.
Against the rigors of a damp cold heav'n
To fortify their bodies, some frequent
The gelid cistern ; and, where nought forbids,
I praise their dauntless heart : A frame so steel'd
Dreads not the cough, nor those ungenial blasts
That breathe the Tertian or fell Rheumatism ;
The nerves so temper'd never quit their tone,
No chronic languors haunt such hardy breasts.

ARMSTRONG.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO.

AUCTORE, RICARDO FAUCETT.

QUAMVIS parum ex scriptis antiquorum medicis de rheumatismo colligi possit; non est tamen, quod morbum genus humanum illis temporibus ea, qua nunc dierum observari solet, vehementia, non incessere, opinemur. Huicce vero opinioni pondus addere: Modo mihi liceat sententiam, quam Hippocrates dissertatione sua de affect. inseruit, recitare. “ Cum articularis morbus de-

“ tinet articulos ignis et dolor invadit, et brevis

A

“ quidem

“ quidem et acutus evadit, sed minime lethalis,
 “ junioribus magis quam senioribus contingere
 “ solet.” Attamen neque qui basin medicinæ sub-
 stravit, nec qui post eum floruerunt ad Ballonium
 usque, hanc ab aliis affectionibus, quæ corporis
 humani juncturas occupant, discreverunt; sed om-
 nes sub nomine Arthritis comprehenderunt. Bal-
 primus hunc morbum depinxit, a podagra discre-
 vit, huic nomen Rheumatismus indidit, viamque
 medendi propemodum idoneam instituit. Neque
 Riverius nec solertissimus Sydenhamius sententias
 de ejus natura medelave longe diversas protule-
 runt. Ex omnibus autem qui morbos ad formam
 systematis reduxerunt, nemo, quantum sciam, tam
 plenam et luculentam morbi historiam, posteris
 tradidit, ac Cullenus admodum venerandus; cujus
 definitionem præcellentem inferere volo.

“ Morbus ab externa et plerumque evidente
 “ causa; pyrexia, dolor circa articulos, musculo-
 “ rum tractum sequens, genua et reliquos majores,
 “ potius quam pedum vel manuum, articulos, in-
 “ festans, calore externo auctus.”

HISTORIA MORBI.

NULLA fortasse regio hoc morbo penitus existit immunis, calidis autem multo rarius observari solet, quam temperatis ac frigidis. Maxime in veris atque autumnii tempestatibus genus humanum incessit vexatque: Attamen, hoc non semper ita se habere, atque ejus tentationes finibus modo positis circumscribi non posse, neminem in rebus medicis vel modice versatum latet: Quippe vero id, magna saltem ex parte, de cœli temperie vel in æstate vel in hyeme vices suas subito variante, pendere videtur. Ex jam dictis liquido patet, in iis præsertim regionibus mutationes cœli quam maxime subeuntibus increbescere: Nisi quidem hæc repentinæ mutationes, statim atque occurrunt, vestimentis quam cœli varietatibus apte respondentibus, in Hungariæ Sinarumque incolarum morem, caute præcaveantur: Hoc enim consilio hi sagaces morbis acutis omnigenis minus obnoxii fiunt, et tam raro ab iisdem afficiuntur.

Adfunt fere dolores aliqui, per unum diem vel alterum modici vagique plus minusve existentes, antequam signa, quæ pyrexiam rite indicent, fuerint aggressa. Morbum, ubi res sic sese habent, leniore observatum fuit gradu subesse. Nonnunquam autem pyrexiaë symptomata sese prius manifestant: Æger languore, lassitudine, et rigoribus corripitur; his calor auctus, sitis, inquietudo, pulsusque frequens, plenus, validus et quandoque durus, brevi superveniunt. Hos vero dolores aliquo, forsan biduo vel triduo, tempore elapso excipiunt, acres et erratici in diversis corporis partibus. Sentiantur autem mox in juncturis majoribus, humeris scilicet, cubitis, carpis, coxis, genibus talisque insigniter acuti et maxime frequentes. Quanquam hæ omnes admodum raro uno eodem conflentur tempore; haud tamen insolitum est, quod plures earum una, gradu vero inæquali, dolore premantur; doloribus, quoad sedis mutationem ab una ad alteram junctura et regressus in prius affectam, imprimis notabilibus simul existentibus.

Quantum-

Quantumvis autem cunque misero interdium cruciatus concitent ; certe, non ea, qua grassantur sub vesperam noctuque, vehementia, semet ostendunt. Ad hæc enim tempora quam specialia pyrexix indicia magnopere intenduntur, et cum iis dolores admodum acres, torquentes, exacerbantes evadunt, vixque furorem remittentes perstant usque ad auroram versus, ubi plerumque evadunt leniores. Noctu quoque, quam mutationem loci maxime amant ; et paulo post mutaverunt, idem iter sæpe remetiuntur. Torquentur dolore articuli, qui afficiuntur, adeo gravi ut actiones eorum solitæ vel prorsus impediuntur, vel saltem ægre, et haud sine angore vix non intolerabili edendo, absolvantur. Ægrotus sic inter acerrimos doloris morsus, lecto affixus, iterum atque iterum posituræ artuum laborantium mutationem maxima cum cupiditate exoptat ; cæterum nunquam non eventum magnopere timet. Si quando quidem moliatur ad conatum vix valet conficiendum sine ope aliena, et hac perquam leniter adhibita: Porro non potest æger ipsis ne minimum tactus digiti
cujuslibet

cujuslibet juncturis facti impune pati : Quod valet utrum tumor conspiciatur, necne.

Ægrum vexant dolores adeo pungentes, quod somnus vel fere nullus sit, vel obrepens brevi post tempore prorsus interpellatur, et, ut decet, minime reficiens. Delirium tamen haud ægrotantis, nisi quidem propter pervigilium vel dolores nimios, “ Vehementior autem dolor nimiam irritationem facit, totum genus nervosum convellit, et pervigilium, delirium, debilitatem, animi defectionem inducit ;” vel denique per materiei ; ut aliqui sibi persuadent, morbificæ metastasin, turbationem facit. Ad hunc modum dolores huc illuc demigrantes, ingravescentes, plerosque articulos majores et aliquando simul etiam minores molestant, et ubi vires suas potissimum exercent, ibi, maxima ex parte, tumor cum aliquo præter solitum rubore suboritur, remissionem fere miserandi angoribus quodammodo allaturus. Tametsi vero sudor ex corporis superficie viscidus huc usque exudaverit, tamen nequaquam in universon, neque ad ægrum levandum, quo decet, permanat.

Urina

Urina usque fere ab initio colorata, parca reddita, aliquot diebus jam prætereuntibus, nonnihil materiæ ad imum matulæ lateritiæ deponit *. Quamquam vero aliquid intermissionis hoc phenomenon, magna faltem ex parte, deducat; tamen haud sæpe finem morbo imponit, neque dolores, quo minus ex integro recrudescant, demum præhibet. Alvus per hujus morbi decursum fere adstricta, haud sæpe ad naturam, rarius adhuc soluta. Cibi appetitus, ut plurimum fit febricitantibus, cum maxime deficit. Sanguis hoc in morbo detractus, crusta, qualis in plerisque morbis, qui inflammationem habent, observari solet, post aliquo tempore, quam e venis fuerit missus, coriacea obducitur. Tussis persæpe, haud parum molestiæ secum afferens, ægrotum fatigat.

Finitur morbus perraro suppuratione (ut modo significatum), gangrena, schirro. Aliquando autem latex gelatinosus in tendinum vaginas effunditur, qui usitate mox inde resorbetur, diuturnos tumores

* De hujus autem specie observandum, quod non in omnibus constantiam præstet.—*Greg. Prælect.*

tumores insolenter efficiens. Attamen D. Storck posteris quædam exempla tumorum valentiæ uniuscujusque remedii, quod adhibebat, obfistendum, demumque scalpelli intercessionis indigentium, tradit. Quod ad morbi durationem attinet, vix, aut ne vix vero, in diversis eandem, vel constantem observatur esse, mortalibus. Duabus autem vel tribus septimanis elabentibus, pyrexia signa et sæpe cum iis dolores ut plurimum mitescunt, et pedetentim, haud æquis vero passibus, se subducunt. Quod si dolores, indiciis febris jamprimum discessis, etiamnum ad ægrum exercendum persistierint, inveteraverint: Dicitur tumorbus in rheumatismum chronicum, optimo quidem jure, degenerasse. Inter omnes, qui medicinam exercent, docent et ipsis observationibus locupletiores reddunt, quod hæcce species (si nomen revera mereatur) multo genus humanum, ac modo depicta, sæpius affligat, fatis constat. Quippe quæ his, pluribus laborantibus, prospiciendi ansam, usitate præbeat. Genus masculinum potius premit, quam fœmininum, et in utroque

que sexu proletarios potiffimum; cujus rationem, haud fere quisquam qui resciscat, quem modum vivendi habent, ignoret. Etiamfi non paucos natis annos nedum senio confectis, omnino parcat, tamen exempla admodum pauca, morbi homines vexantis in utraque ætate pro ratione ætatis ab anno vicefimo ad quinquagesimum, nobis superfunt. Laborant itidem in hac, ac modo descripta, diverfarum corporis partium juncturæ; specialiter vero atque sæpius membrorum inferiorum, talorum nempe et coxarum, at sæpiffime lumborum. Doloribus hæc duas posteriores infidentibus proprias appellationes, ischiadis nimirum, lumbaginifque, medici impofuerunt. Lumbago et ischias, affectiones revera pervicaciffimæ, haud raro ægroti spes foliciti, pariter ac medici medicamina de propria experientia, et certe, sæpe aliena, studiofe adhibentis fallentes, quandoque acuta, multo autem crebrius chronica funt mala, et sæpenumero ægrum una inquietant vel faltem dolores ab loco ad locum tranfeunt, nempe a lumborum regione ad os facrum (ut a claro Sydenhamo apte fuit

notatum) et a coxendice per femur exterius ad caput fibulæ, vel etiam ad pedem usque. Hi dolores artuum truncive corporis motu haud parum augentur, quod pariter continget plerumque ad cœli mutationem, et pauci quidem hoc morbo discruciantur, qui instantis cœli intemperiei non sint præscii, et vice barometros optime funguntur. Nulla adfunt pyrexix symptomata; pulsus mollis et fere debilis existit. Perraro artus dolentes præter naturam rubescunt, quin potius plus minus rigidi frigidique evadunt. Tumor, si sit ullus, speciem præ sese fert raro phlegmonoideum, et tactus pressuram sine ægri incommodo fere tolerat. Dolores ad transeundum ab uno articulo ad alterum minus propendent, paucos solum insident, et ut plurimum a calore levationem obtinent. Corporis functiones quas vocant naturales, magna ex parte, ad sua munera valent. De hujus diuturnitate vix quidpiam pro certo dici potest, nonnunquam enim per totam vitam usque ad extremam ætatem persistabit, perquam medicamentis variis adhibitis contumaciter repugnans, interdum etiam prorsus immedicabilis

medicabilis, et haud raro periculum est, quin torporem paralyfinve inducat, vel demum in ipsam articulorum anchylofin, vae miserando statui! definit.

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

INTER causas quæ quosdam præ cæteris aptos, ut in morbum incidant, mortales efficiunt in primis recensenda est diathesis phlogistica, qua via cunque ingenerata vel induc̄ta: Etenim bene multa ad hujusmodi consilium conficiendum licet, conferant; qualia sunt ratio vivendi plenior et magis opipera, exercitatio impar, somnus nimius, exinanitionum solitarum repressio; scilicet hæmorhoidis, sanguinis missionis periodicæ, mensium, &c. Qui temperamenti sanguineo præditi sunt, morbo imprimis opportuni evadunt: Quibusdam autem non speciem hoc temperamento præditorum præ sese ferentibus inest proclivitas ad morbum a labe hæreditaria profluens, et evenire licet, quod multi ex gente eadem eo laborent. His rebus ita se habentibus,

tibus, ratio ferme in aprico est, cur qui florenti ætate; scilicet, a quindecimo ad annum quadragesimum, vigent, huic morbo quam natu minores, annive provectiores, et fœminæ quam viri, magis proclives existant. Quidam vero, nec parvi nominis medici, ita animum induxerunt, qui opinionem satis rationi et experientiæ inconvenientem, nimirum debilitatem evacuationibus largis proveniente irritabilitatem corporis intendere et protinus huic occasionem subministrare, proferant. Afferre irritabilitatem non unquam huic morbo suffragari, sententiis meis prorsus alienum est. Quin potius persuasum habeo justo iis, qui morbo plectuntur, plus inesse irritabilitatis cum sentiendi simul facultate acriori et iis, quæ ad malum suscipiendum magis idoneos homines efficiunt, omniquidem jure annumerari. Alii vero, quorum celebritas longe lateque emanat, debilitalem hunc, haud fecus ac alios morbos inflammationem habentes, anteire comminiscuntur.

Quomodo hæc commenta miranda ad disciplinam medicinæ vel studiis ejus incumbentis excolendam conferunt?

conferunt? Quorsum tam vagæ, vanæ, calliginosæ excogitationes pertinent? Qua ratione praxi subministrant? Quousque demum spectant? Ad idem ac, immensa panditur planities, ut subjectos campos terminare oculis haud facile queas. Qui ante (rebus circumstantibus modo faventibus) morbo correpti, haud secus ac aliis ejusmodi, pneumonia, distillatione, &c. hujus reditui plus minus patent. Denique annotandum est, quod calor, quippe qui cutis sensum moveat et hujus spiraminum laxitatem intendat, corpus huic morbo admodum proclive reddat.

CAUSÆ EXCITANTES.

FRIGUS cum humiditate stipatum, pro causa rheumatismi usitatissima haberi potest. Hinc morbus homines jam opportunos factos, sub cœli mutationem, jove calido et sereno subito frigido humidoque evadente (ut insulis in Britannicis sæpe contingit), facile incessit. Dr Hope, in rebus
chemicis

chemicis ac practicis cum primis eruditus, nullam fere causam tam sæpe apud rusticos morbum efficiere, ac post gravem exercitationem humi madidæ eosmet ipsos sternere, ponit. Idem sibi persuasum habet, fomnum lodicibus humidis capere, frequentem mali causam existere. Quidam tamen, qui contra experientiam, ratiocinationi eorum hypotheticæ tam adversam, volunt, hujus veritatem in dubium vocant. Nullus autem frigus corpori applicandi modus, tam perniciosos effectus edit ac humiditas aliquandiu superficiei admota*. Aliquando ex intempestivo frigidarii, corpore præter solitum calente et simul sudore madente, descensu morbus suscitatur †; frequenter etiam ab hominibus domiciliis humidis nuper ædificatis fomnum capientibus.

DIAG-

* Prælect. GREGOR. Cel.

† Plurimum vero facit hac in re, haud secus ac aliis plerisque casibus, hominis consuetudo; adeo ut quod aliis plurimo malo futurum, alii ullo sine incommodo tolerant. Etenim qui Russiam et Siberiam, et Indi qui Americam septentrionalem incolunt, semet ipsos sudore diffluentes, hi aquis frigidis proluunt, illi vero nive pervolvunt.—*Percival. Essays Med. et Exper.* vol. II. p. 202.

DIAGNOSIS.

QUANTI medicinam colentium justum et accuratum morborum tam sibi invicem confimilium, qui facile commisceantur, si quidem ad eos animo, parum corporis humani malis curæ exhibente incumberent, at perscrutatione magis assidua quibuslibet indiciis impensa, alterius alteri plane dissimilium, in consiliis medendi apposite instituendis, discrimen interfit: Forsan, in nullo quam, de quo disceptatur, morbo, tam liquido patefiat. Experti enim novimus, quam quotiesque medici, sanguinis detractiones pene indiscriminatim præcipiendo, in rheumatismi acuti pariter ac podagræ casibus, necesse antiquitus erraverint; atqui cum maxime recentiore memoria, vestigia ab his prorsus diversa, premendo.

Cæterum morbi, quorum similitudinem maximam habet rheumatismus, sunt podagra, syphilis, scorbutus et nephritis. A podagra, me iudice, dignoscetur, quod homines vegetos, juniores, feminas

minas magis quam viros, plurimum premit ; quod dolores plures simul articulos, præsertim majores, musculorum cursum tendentes, corripunt ; quod superiores et tantum non ex æquo inferiores artus occupant ; quod sedis (ut supra notatum), mutatione, regrediendo eodem, exacerbatione sæpissime gaudent, et denique ; quod pro causa interna generalem diathesin phlogisticam et conditionem corporis vigentem, quod si pro externa, frigus plane agnoscit. Quæ vero omnia diversam, magna saltem ex parte, in podagra rationem habent. Hic morbus reapse dolentissimus immanitatem carnificinamque, quas habet, in genus humanum ante quintum et tricesimum annum ætatis quam compleverint, ni corpori vix non insuperabilis infit proclivitas, insolenter se arguit, colendo. “ At-
 “ qui sæpe sæpius in ætate, vel qui effrenata mo-
 “ rum licentia senectutem præmaturius accersive-
 “ rint.” Viris cruciatum multo, quam mulieribus, sæpius infert. Inprimis dolores manuum pedumque digitorum juncturas, posteriorum plerumque, infestant ; una, eodem tempore fere circum-
 scripti,

scripti, et minus faciles existunt, sedem, nisi ad articulum ex adverso latere respondentem, vel quoddam organum in cavo reconditum, hinc aliorum qui commutent. Morbus, quod liquido fit hæreditarius; symptomata, quibus dyspepsia fere stipatur, qualia ventriculi cruditates, anorexia, &c. aliquot prius diebus, quem in morbum dilapsurum, afficientia, quam accesserit paroxysmus; et denique tempus, sub quo solet accedere, ad eum dijudicandum haud parum conferunt.

Ad syphilidem distinguendam hæc indicia fere valent; dolores profundius et ad centrum ossium cranii artuumque circiter hærentes, vix ullus præter consuetudinem tactu cruciatus, et plerumque nodorum et exostosis præsentia. Scorbutum maculæ in variis corporis partibus cum maxime ad livorem accedentes, oris graveolentia, gingivæ spongiosæ, sanguinem pressura admodum levi effundentes, asthenia, frequentes hæmorrhagiæ, præsertim e naribus, discernere plane proderunt. Quod ad nephritidis diagnosin attinet, illam nausea, vomitus, stupor cruris, in viris testiculi dolor et re-

C tractio,

tractio, frequensque urinæ vel admodum rubræ vel decoloratæ miçtio, commonstrant. Quinetiani morbo correptus corpus in illa, promptius et minus ægre, quam in lumbagine, flectendi et reflectendi facultate pollet.

PROGNOSIS.

SCRIPTORES medici hunc morbum, quantumvis dolorificum acerbumque, rarissime tamen per se quemlibet e vivis abripere, pene consentiunt. Octoginta ex ægrorum acuto decumbentium et septem casibus, quibus Fowler medicinam adhibebat, duos tantum fatis concessisse certiores sumus: Quorum alterum delirio, ex translatione morbi subita ad cerebrum (ut ingeniosus censet) prius correptum; alterum vero dyspnœa admodum vehementi, quam mors e vestigio excepit, e simili transmigratione ad organa thoracica. Cel. Storck memoriæ, quoscunque phthificos morbus incessit mortem oppetisse, prodit. Equidem vero

vix animo hærendum, quin phthisis exitui infausto ansam præbuiſſet. Idem propemodum de typho aliisque forte graſſantibus epidemicis, ſicubi in rheumatismo implicitum ille irruat et lethiferos effectus edat, licet, ponamus. Cæterum ſi ſemel atque iterum antea impetiverit morbus, et præſertim ſi intempeſtive inſciteque ſimul tractatus, ut in arthrodyniam vexantem ſeſe demittat, exinde periclitatur. Hæc utique aliquando commoda rerum adminiſtratione ſubducitur: Attamen haud oppido rarum, quod unamquamque medentis rationem pervicaciter irriſui habeat; vel etiamſi ſub medicinæ imperium ſubigatur, præ ægri imprudentia algori ſe proprius admoventis, aliave ratione, poſtliminio recurrat, iterum iterumque diſcruciet; juncturarum anchyloſi paralyſive tantum non inſanabili viam ſternens.

Ad ſummum ſi conſtitutio, quacum nobis res eſt, ſit bona, morborumque delitentium expers, ſi pyrexixæ ſymptomata non ſint admodum violenta, ſi diaphoreſis ex tota corporis ſuperficie libere dimanet, ſimulque magnam ſedimenti copiam urina deponat,

fomnus ægrum altior spiritusque refocillans complectatur, appetentia cibi spontaneaue alvi dejectio recurrant, exitus morbi faustus haud temere prædici potest.

RATIO MEDENDI.

INDOLE morbi, constitutionibus eorum in quos morbus impetum facit, gravique in chronicum degenerandi proclivitate, mature consideratis, sequentia medendi consilia sunt ineunda, *1mo*, Diathesin phlogisticam totius corporis et partibus propriam tollere. *2do*, Ne morbus in rheumatismum chronicum abeat, præcavere.

Ad primum consilium absolvendum, dies et experientia fati docent, nullum sane remedium tantis viribus pollere, ac tempestivam sanguinis de tractionem, et semel institutam, nullum majus ægro tanti commodum præbere. Medici autem de regulis ad hunc finem apponendis varie putaverunt. Nonnulli enim, nec qui haud insignem sibi in medicina famam compararunt, venæsectionem statutis diebus

diebus ad quartam usque vicem celebrandam, suadent. Alii vero repetitam et fere diurnam, usque dum calor febrilis et dolor vel omnino amoveantur, vel saltem multo magis leniores fiant. Quod ad sanguinis quantitatem simul detrahendam et quoties repetendam, nulla regula certa aut perpetua institui potest.

Hæc enim ad pyrexiae et doloris vehementiam, ægri vires, ætatem, constitutionem, vivendique modum necesse quadret. In adulto mediocribus viribus prædito, sanguinis decem unciarum parva, sedecim plena detractio haberi potest. Paucae sanguinis unciae e vena grandiore, amplo vulnere inflicto, missæ, multo meliores effectus hoc in morbo, quam duplex vel etiam triplex quantitas tarde elicitæ, præstant; etenim quo magis subito effluit sanguis, eo plus tonum et tensionem cordis atque arteriarum minuit. In multis profecto casibus singula detractio, aliis remediis idoneis simul adhibitis, abunde sufficit. Sed sæpe altera vel etiam tertia sine ullo ægri incommodo, et maximo omnium ejus symptomatum cum levamine, intra duo-

rum vel trium dierum spatium celebrari potest. Nullus enim morbus inflammationem habens, pneumonia modo prætermiffa, fanguinis jaçturam melius tolerat. Licet venæfeçtio, intra certos limites inftituta, præftantiffimum exiftat remedium; nunquam non tamen memoria tenere oportet, nimis liberaliter adhibitam peffimos effectus edere; hujusmodi funt fumma debilitas, hydrops et sæpiffime rheumatifmus chronicus. Cum tantum fanguinis e venis emiffum fuerit, quantum generalem diathefin phlogifticam minuat et vim pyrexixæ magnopere folvat, dolore in uno loco fæviente, et præfertim tumore et rubore ibidem fefe exercentibus, ad fanguinis miffionem fpecialem præftantiffimo cum effectû decurritur. Huic confilio hirudines vel cucurbitulæ cruentæ optime conveniunt: Hæ vel illæ anteponuntur, pro variis locis quibus admovendæ funt.

Alvi purgatio ad diathefin phlogifticam minuendam haud parum valet. Tametsi vero fponfe fuboriens, vel medicaminum viribus concitata, sæpe morbum depulit; attamen propter gravem moleftiam,

lestiam, quam artuum truncive corporis motus efficit, huic consilio minus apta evadit. Ad alvum vero exinaniendam lotiones emollientes per anum infusæ satis commode adhibentur; vel earum vice cathartica refrigerantia; qualia sunt crysalli tartari; fructus tamarindorum, &c. Remedia autem quæ maximo cum fructu hoc in morbo adhiberi solent, cum primum diathesis phlogistica magna ex parte rebus antedictis sublata fuerit, sunt ea quæ sudorem eliciunt. Ad hoc consilium efficiendum nullum tantis apud Gallos laudibus effertur, ac illud ex antimonio præparatum, quod kermes minerale vocatur; apud nos vero in defuetudinem properat, et loco ejus pulvis ipecacuanhæ compositus jure quidem et plerumque cum successu præscribitur. Pulvis a granis quindecim ad viginti in boli formam summo mane adhibendus; æger rejectis omnibus vestimentis et stragulis linteis, laneis folis involvendus; nihil aliquamdiu post pulverem devoratum ingerendum: Sed ubi primum aliquibus sudoris guttulis madeat cutis, quivis potus tenuis, veluti serum lactis, &c. modice pri-

mum,

mum, postea magis liberaliter (sed semper a
 ventriculo gravando nimia quantitate cavendum)
 adhiberi potest. Ut sudor universus sit, pro-
 fus necessarium est: Igitur si pedes non facile
 sudarint, utres aqua calida repleti vel lateres
 calefacti iis statim admoveantur. Quidam vero,
 qui rebus jam memoratis ad sudandum vix aut
 omnino cogi possunt, invenientur; sed in bal-
 neum tepidum, antequam medicamentum ad eli-
 ciendum sudorem assumpserint, descendendo; iis
 sudor alioquin parcus futurus vel prorsus nullus
 facile prorumpat. Sudatio, si ullum insigne com-
 modum ab illa expectandum; horas octodecim ad
 minimum et sæpe ad spatium duplo majus necesse
 est, ut protrahatur. Julapii salini ad sudorem
 promovendum et perpetuandum haud parum pro-
 derunt. Ad solitum cibum ingerendi tempus,
 jusculum bovinum tenue cum pane tosto sudanti
 permittendum; et nonnullis exemplis per interval-
 la pro potu serum vinosum. “ Cavendum a ni-
 “ mio calore, five aëris, five vestitus, five potus,
 “ five medicamentorum quæ inter sudandum su-
 “ muntur;

“ muntur ; tali enim auxilio raro opus est, neque
“ semper tuto adhibetur. Sudores enim per calo-
“ rem extorti raro profunt, et calor in multis mor-
“ bis insigniter nocet.”

“ Cavendum quoque a frigore, non interfudan-
“ dum modo, sed aliquandiu post finitum sudorem ;
“ scilicet quod tunc, ratione minime obscura,
“ præter solitum periculosum est, ut multi qui
“ credebant se per bonum sudorem fuisse sanatos,
“ miserrime sunt experti.”

Regimen antiphlogisticum per totum morbi de-
cursum diligenter adhibendum. A carnibus ut et
cibis ex iis paratis, maxime vero a liquoribus fer-
mentatis, aromaticis, et spirituosus quibuscunque
æger inhibendus. Cibus ex rebus vegetabilibus
et lacte constet. Ad sitim restinguendam porri-
gendus est ægro potus tenuis, mitis et blandus ;
cujus modi sunt decoctum hordeaceum, avenaceum,
serum lactis, quo nullus magis convenit ; scilicet
quod (si verba Gregorii mutuari liceat) aliquantum
alit, et multum reficit, et sitim temperat, et corpus
refrigerat, et putredinem arcet, et alvum leniter

solvit. Apud Sydenhamium magni æstimatum fuit, et per id solum, vel præcipue saltem, hunc morbum depulisse ponit.

Proximo loco dispiciendum venit, qua demum arte fecundæ quam instituimus, intentioni satisfiat. Ad hoc consilium remedia tum externa tum interna a medicis in usum revocantur. Apud nonnullos vesicatoria in existimatione et frequentissimo usu existunt; et profecto, sicubi leves impetus morbus fecerit, et partes singulas, ut lumbos, tantum impegerit, hæc sola, attentione vestitui idoneo (quod imprimis necessarium est) simul impensa, partibus laborantibus tempestive admota, usu aliorum quorumvis remediorum, haud raro supersedebunt. Nec minus certum est, quin optimos sæpe effectus, post gravem morbi impetum remediis antedictis propemodum solutum, partibus propriis etiam acriter dolentibus admota, similiter præstiterint. Si vero dolores huc illuc vagentur, parum, ut experientia constat, proficient. Sinapismi, ranunculus, cui Storck insignem laudem tribuit, oleum ammon. et multa alia remedia, quæ vocan-

tur rubefacientia, identidem commode adhibentur. In multis vero casibus sedula strigili vel panno laneo partium frictio, artubus lanula arcte involutis; medici votis æque respondet. Ex exacerbationibus vespertinis hoc in morbo sese manifestantibus cortex cinch. intra pauculos hos annos apud Londinenses multo solito maturius adhibitus fuit, et impresentiarum statim atque vis cordis et arteriarum remediis lenibus antiphlogisticis aliqua ex parte imminuitur; cortex apud eos in liberum usum revocatur. A nonnullis autem, et iis haudquaquam contemnendis, ad hujus usum non prius decurritur; quam diathesis phlogistica multum fuerit imminuta, vel prorsus sublata; ægro jam jam in chronicum illapsuro. Hic vero non nostrum est tantas componere lites; hi enim ex roborantium medicamenti virium sua fide haud facile crediderint, tale tonicum remedium in manibus illorum tam bonos effectus præstitisse. Guaiacum huic consilio, vel sub boli vel tincturæ formam insigniter convenit; nimirum quod excretionem per cutem sollicitat, alvumque simul ciet. Cum primum revalescentis

artuum conditio et vires foras prodeundi potestatem dent, equo vehatur; et, rebus circumstantibus faventibus, frigidarium quam primum repetat, eique in unius minuti alteriusve spatium immergat, statim atque e frigidario emerferit, sedulo exsicce-
tur, et vestimenta lanea iterum induat.

Licet omnem curam ad hujus morbi sequelam præcavendam medicus impendat, operamque diligentissimam navet, tamen quibusdam constitutionibus ad pugnam haudquaquam valebit. De hac vero nunc quam paucissime differendum est. Hic sinapismi, camphora cum variis conjuncta, embrocatio terebenth. cum multis aliis rubefacientibus, identidem magno usui esse possunt. Quædam ex hydrargyro præparata, postquam omnia alia remedia, quæ usitate adhiberi solent, incassum tentata fuissent, nonnullorum votis satisfecerunt.

Apud Darwinium hydrar. muriat. mit. opio adjunctus in magna existimatione extat. Oleum jecoris aselli vel asini varii ad cochleare magnum pro dose, pauxillo spiritus frumenti admistum, unaquaque nocte devorandum, et aliquandiu perpetuandum.

tuandum, Dr Hope teste, maximo cum fructu adhibetur. Vi exhalationem per cutem sollicitandi insigniter pollet. Professor, ut cortex cinchonæ illi vires suas auxiliares porrigat, simul monet. Oleum terebinth. tantis laudibus a Pitcairn et Cheyne celebratum, quippe quod effectus suos brevi in corpus univcrsum diffundit, vasaque extrema ubique corporis concitat, auxilium haud parvum hoc morbo laborantibus promittit. Pauci vero, quorum ventriculo, in dosibus saltem auctoribus jam memoratis præscriptis conveniat, me iudice, invenientur.

Ad summum, remediis externis, Gregorio suadente, potissimum fidendum est: Cujusmodi sunt, lanulam cuti citimam gerere; frictio strigili vel hujus vice panno laneo; frigidarium, ut supra laudatum, in usum adhibitum; balneum calidum, cujus dotes tales sunt, quales solida simplicia relaxant, fibras motrices excitant, excretionemque per cutem insigniter promovent: Si vero totum corpus nimis relaxare videatur, tunc ab affusione aquæ calidæ partibus affectis per antliam exiguam

(ut

(ut moris est Bathoniæ) auxilium petimus. His quoque, electricitatem scintillarum plurimarum quotidie aliquandiu e partibus elicitarum forma, et exercitationem generalem sed præsertim artuum qui afficiuntur, licet, annumeremus.

Hac dissertatiuncula jam ad finem perducta, solummodo restat, ut palam agnoscam, quantum Professori DUNCANO, viro urbanitate, doctrina, acerrimisque ingenii dotibus præclaro, ob insignem erga me decumbentem curam amicitiamque, debeam.

FINIS.

